

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА

ШЕВЧЕНКА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

**КОНСАЛТИНГОВИЙ СУПРОВІД ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ**

студента 2-го курсу СО «Магістр»

денної форми навчання

освітньо-професійної програми

Бізнес-консалтинг

ШЕВЧЕНКО Олександр Андрійович

Науковий керівник

к.е.н., доцент Онисенко Тетяна Сергіївна

Засвідчую, що в цій дипломній

роботі немає запозичень із праць

інших авторів без відповідних посилань

Студентка _____ (підпис)

Робота допущена до захисту в ЕК рішенням кафедри економіки підприємства від «18» грудня 2024 р., протокол № 7.

Завідувач кафедри економіки підприємства,

доктор економічних наук, професор

ФІЛЮК Галина Михайлівна _____ (підпис)

Київ – 2024

Зміст

Вступ.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	5
1.1 Економічна сутність основних засобів підприємства.....	5
1.2 Визнання та оцінка основних засобів на підприємстві.....	9
1.3 Здійснення аудиту наявності та руху основних засобів.....	16
РОЗДІЛ 2 ОБЛІК ТА АУДИТ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА КОНСАЛТИНГОВОМУ ПРОЄКТІ.....	20
2.1 Загальна характеристика консалтингового проєкту.....	20
2.2 Первинний, аналітичний та синтетичний облік основних засобів.....	23
2.3 Організація аудиту наявності та руху основних засобів.....	30
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПРОЄКТУ.....	35
3.1 Вдосконалення організації обліку наявності та руху основних засобів проєкту.....	35
3.2 Вдосконалення внутрішнього аудиту основних засобів проєкту.....	40
Висновки.....	49
Список використаних джерел.....	52
Додатки.....	54

Вступ

Ефективне управління основними засобами є одним з основоположних факторів, що забезпечують успіх сучасних підприємств. Основні засоби складають основу виробничого потенціалу організації, виступаючи ключовим компонентом її матеріально-технічної бази. Правильність обліку та аудиту основних засобів безпосередньо впливає на достовірність фінансової звітності та ефективність управлінських рішень, спрямованих на оптимізацію витрат і підвищення ефективності використання ресурсів.

У сучасному бізнес-середовищі консультативна підтримка з питань обліку та аудиту основних засобів набуває все більшого значення. Професійний консалтинг допомагає організаціям впроваджувати передові методики управління активами, мінімізувати ризики, пов'язані з недостовірністю облікових даних, а також відповідати чинним законодавчим вимогам і міжнародним стандартам.

Актуальність теми зумовлена зростаючою потребою підприємств у професійній підтримці для оптимізації облікових процесів та забезпечення відповідності аудиторських процедур сучасним вимогам законодавства і стандартів.

Метою роботи є розробка рекомендацій щодо вдосконалення консалтингового супроводу бухгалтерського обліку та аудиту основних засобів.

Для досягнення поставленої мети сформульовано такі завдання:

- дослідити теоретичні аспекти процесів обліку та аудиту основних засобів;
- провести аналіз існуючих проблем і недоліків процесів компанії, які пов'язані з обліком та аудитом основних засобів;
- розробити пропозиції щодо вдосконалення господарської діяльності компанії через вдосконалення обліку та аудиту основних засобів.

Об'єктом дослідження є процеси обліку та аудиту основних засобів на підприємстві в контексті їхнього впливу на економічну ефективність господарської діяльності.

Предметом даного дослідження є комплексний аналіз системи обліку та аудиту основних засобів на підприємстві.

Методи дослідження включають аналіз нормативно-правових актів, узагальнення теоретичних джерел, вивчення практики обліку та аудиту основних засобів, а також моделювання консалтингових рішень.

Теоретична значущість - поглиблення теоретичних знань про облік, аудит та управління активами.

Практична значущість - результати можуть бути використані для вдосконалення системи обліку основних засобів на підприємстві, серед очікуваних ефектів для підприємства є зниження витрат на ведення обліку, підвищення точності та своєчасності обліку.

Новизна дослідження полягає в аналізі особливостей обліку та аудиту основних засобів у промисловості. На основі проведеного аналізу розроблено рекомендації, які можуть бути корисні для підприємств, що працюють у галузі промисловості.

Робота складається з трьох розділів: теоретичного, аналітичного та рекомендаційного, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

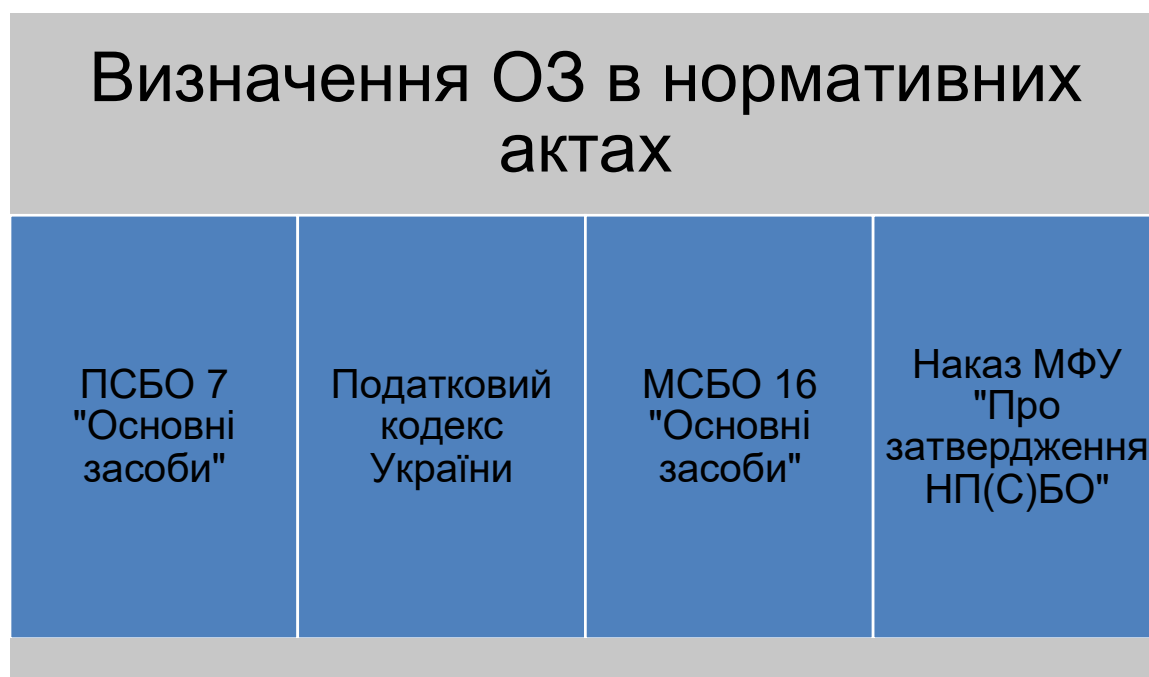
1.1 Економічна сутність основних засобів підприємства

Одним з найбільш важливих аспектів діяльності підприємства є його основні засоби. Фінансовий та майновий стан підприємства залежить від того, наскільки ефективно використовуються основні засоби. Якщо говорити про основні засоби як про економічну категорію, то основні засоби - це засоби праці, які мають вартість і функціонують на підприємстві тривалий час у своїй незмінній споживчій формі, а їхня вартість переноситься конкретною працею на вартість продукції та платні послуги частинами в міру спрацювання[3].

Визначення основних засобів вказано в багатьох нормативних-правових актах. Нижче на схемі 1.1 наведені назви нормативних актів основних засобів.

Схема 1.1

Нормативні акти[8-11]

Джерело:[8-11]

ПСБО 7 надає наступне визначення: «основні засоби - це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення інших функцій, очікуваний строк корисного використання яких більше одного року».

Податковий кодекс України конкретизує визначення у контексті податків, які підприємства сплачують: «основні засоби - це матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр, що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 20 000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік) ». Підприємство в даному випадку розглядається як платник податку.

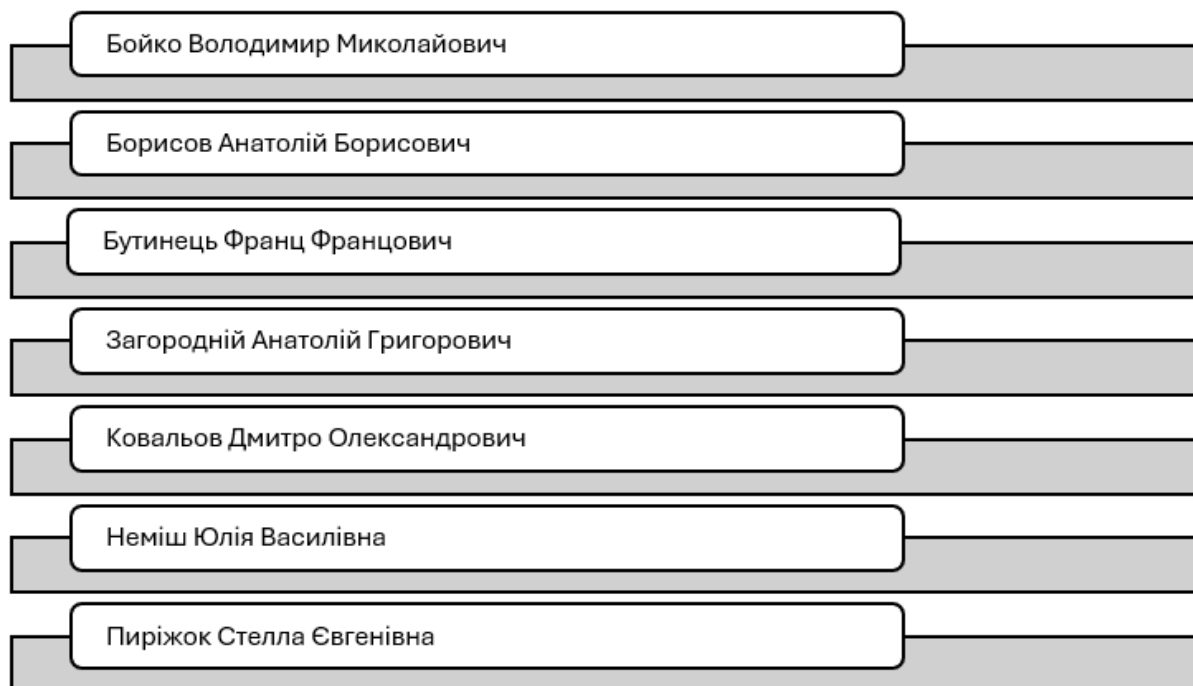
МСБО 16 надає аналогічне визначення основних засобів, майже таке ж як і у ПСБО 7.

За Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, підприємство розглядається як суб'єкт бухгалтерського обліку, в інших аспектах визначення аналогічне, робиться акцент на участі у виробництві та використанні більше одного року.

У сучасних наукових дослідженнях вітчизняних вчених існує багато визначень поняття «ОЗ», деякі прізвища вчених зазначено на схемі 1.2 Вчені сформулювали свої визначення, спираючись на важливі ознаки, які характеризують основні засоби.

Рисунок 1.2

Вчені, які досліджували поняття “основні засоби”

Джерело:[1-7]

На схемі зображені вчені, які досліджували питання основних засобів.

Бойко назвав основні засоби сукупністю засобів праці, які функціонують у виробництві та переносять свою вартість на продукт.

Борисов сформулював визначення аналогічним чином, наголосив на тому, що основні засоби зберігають основні свої властивості та зазначив, що в процесі виробництва відбувається їх поступове зношування.

Бутинець називає основні засоби матеріальними активами, також розширює їх діяльність до постачання товарів, надання послуг, виконання адміністративних функцій або здавання в оренду. Також аналогічні твердження сформулювали Загородній, Ковальов та Пиріжок.

Неміш зазначив, що основні засоби є вартісно вираженими ресурсами, що є важливим аспектом для їх обліку.

В цілому можна зазначити, що науковці робили акцент на важливих деталях щодо визначення основних засобів, зокрема щодо зносу, участі в процесі виробництва, та вартісній оцінці.

Отже, основні засоби - це матеріальні об'єкти, які[3]:

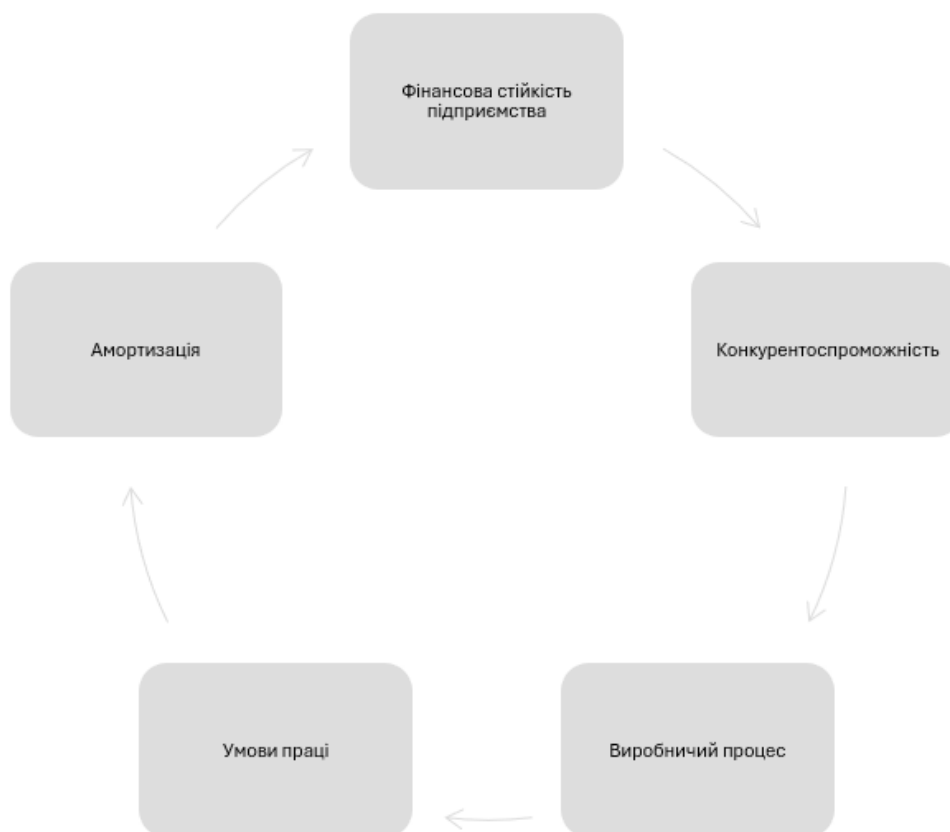
- утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей;
- використовуватимуть, за очікуваннями, протягом більш ніж одного періоду.

Основні засоби є ключовою складовою ефективної діяльності підприємства. Аудит основних засобів надає користувачам інформацію про ефективність використання основних засобів та можливі проблеми підприємства. В багатьох випадках ця інформація є важливою, коли йдеться про продаж компанії або прийняття рішень про інвестування.

Важливість основних засобів зумовлена такими факторами:

рис.1:

Важливість основних засобів

Джерело:[5]

Зі схеми можна зробити такі висновки:

- виробничий процес;

До основних засобів входять будівлі, машини обладнання. Це складає матеріально-технічну базу підприємства. Основні засоби створюють належний рівень якості продукції та ефективність процесів, забезпечуючи неперервне виробництво продукції або безперервне надання послуг.

- продуктивність;

Модернізація підприємства, зокрема стан основних засобів, прямо впливають на продуктивність праці. Заміна застарілого обладнання на більш сучасне дає можливість збільшити обсяги виробництва, підвищити якість продукції, при цьому одночасно знижуються затрати праці.

- фінансова стійкість підприємства;

Значну частку активів компанії становлять саме основні засоби. Вони впливають на велику кількість показників підприємства, зокрема на показники ліквідності, фінансової стійкості та на загальну інвестиційну привабливість компанії. Також основні засоби - джерело амортизаційних відрахувань, яке зменшує оподатковувану базу підприємства, тому дозволяє акумулювати кошти для здійснення інвестицій в інші активи.

- амортизація;

За допомогою амортизації компенсується зношення основних засобів, а ресурси спрямовуються на їх оновлення.

- довгострокові інвестиції;

Основні засоби приносять дохід протягом тривалого періоду, тому їх можна вважати довгостроковими інвестиціями, тому для стабільного розвитку підприємства важливо ефективно ними управляти.

- конкурентоспроможність;

Впровадження новітніх технологій знижує собівартість продукції та збільшує обсяги продажів, що підвищує конкурентоспроможність підприємства. Це дозволяє залишатися компанії стійкою на ринку.

- умови праці.

Модернізоване новітнє обладнання сприяє покращенню умов праці працівникам компанії, оскільки може знижувати рівень травматизму та ризику професійних захворювань.

Отже, важливість основних засобів полягає в тому, що вони є основною базою для виробничої діяльності підприємства. Вони впливають на ефективність виробничих процесів, допомагають у досягненні високих обсягів випуску та якості продукції, а також забезпечують стабільність і довгострокову діяльність компанії. Врахування і правильне управління основними засобами дозволяє знижувати витрати, продовжувати термін їх служби та підвищувати рентабельність підприємства.

1.2 Визнання та оцінка основних засобів на підприємстві

Питання визнання та оцінки основних засобів на підприємстві регулюють такі нормативно-правові акти, як:

- П(С)БО 7 «Основні засоби»;
- МСБО 16 “Основні засоби”.

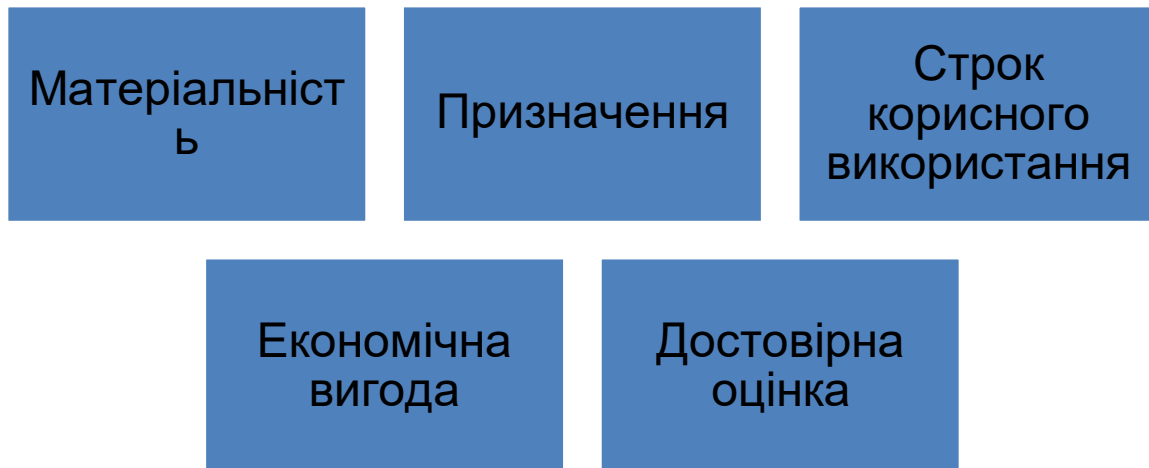
ПСБО 7 “Основні засоби” застосовують підприємства, організації та інші юридичні особи усіх форм власності за винятком бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за МСФЗ.

МСБО 16 ”Основні засоби” застосовують підприємства, які зобов’язані скласти фінансову звітність за МСФЗ відповідно до ч.2 ст.12 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р. No 996-XIV, а також ті підприємства, які самостійно обрали застосовувати МСФЗ для складання фінансової звітності.

За цими документами є критерії, за якими основні засоби визнаються у бухгалтерському обліку. Критерії вказані в схемі 3:

Схема 1.3

Критерії визнання основних засобів

Джерело:[8,11]

Зі схеми можна зробити наступні висновки:

- матеріальність - має бути наявна матеріальна форма;
- призначення - використання у виробництві, виконання робіт і надання послуг, здавання в оренду;
- строк корисного використання - більше одного періоду;
- економічна вигода - ймовірність отримання прибутку в майбутньому;
- достовірна оцінка - можливість достовірної оцінки.

Правильна оцінка основних засобів, тобто їх грошове вираження, є важливою складовою в системі бухгалтерського обліку, вона потрібна при визначенні обсягу та структури капітальних вкладень підприємства.

Для оцінки основних засобів використовують декілька видів вартості:

- первісна вартість (собівартість);
- справедлива вартість;
- залишкова (балансова) вартість;
- ліквідаційна вартість;
- переоцінена вартість;

- чиста вартість реалізації;
- вартість, яка амортизується.

Детальна інформація вказана у схемі 4:

Схема 1.4

Характеристика видів вартості основних засобів

Джерело:[8,11]

За ПСБО 7 основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Серед витрати, які формують первісну вартість об'єкта ОЗ:

- суми, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);
- реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються в зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються підприємству);
- витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів;

- витрати на транспортування, установку, монтаж та налагодження основних засобів;
- інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою.[11]

ПСБО 7 та МСБО 16 мають також різні вимоги щодо порядку формування первісної вартості ОЗ при їх поточному ремонті й регулярних технічних оглядах. Більш детально описано в таблиці 1.5:

Таблиця 1.5

Порядок формування первісної вартості ОЗ

Спосіб надходження	ПСБО 7[11]	МСБО 16[8]
Придбання за грошові кошти	Придбані основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю, яка складається з витрат, визначених п. 8 ПСБО 7	Об'єкт основних засобів, який відповідає критеріям визнання як актив, слід оцінювати за його собівартістю, складові якої визначені п. 16 та 17 МСБО 16
Самостійне створення	Створені основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю, яка складається з витрат, визначених п. 8 ПСБО 7	Собівартість активу, створеного власними силами, визначається з використанням тих самих принципів, як і для придбаного активу
Придбання в кредит	Фінансові витрати не включаються до первісної вартості основних засобів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до ПСБО 31 «Фінансові витрати»)	Критерії для визнання відсотків як компонента балансової вартості об'єкта основних засобів встановлені МСБО 23 «Витрати за позиками», згідно з яким витрати за позиками, що безпосередньо відносяться до придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу, є частиною собівартості такого активу

Безоплатне отримання	Первісна вартість безоплатно отриманих основних засобів дорівнює їх справедливій вартості на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених п. 8 НП(С)БО 7	Не передбачено
Внесення до статутного капіталу	Первісною вартістю основних засобів, що внесені до статутного капіталу підприємства, визнається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість з урахуванням витрат, передбачених п. 8 НП(С)БО 7	Не передбачено
Переведення з оборотних активів	Первісна вартість об'єктів, переведених до основних засобів з оборотних активів, дорівнює її собівартості, яка визначається згідно з НП(С)БО 9 «Запаси» та НП(С)БО 16 «Витрати»	Не передбачено

Джерело:[8,11]

Після первісного визнання основних засобів за МСБО 16 підприємство має право обрати своєю обліковою політикою одну з двох моделей[8]:

- модель собівартості - об'єкт основних засобів відображається за його собівартістю мінус накопичена амортизація та накопичені збитки від зменшення корисності;
- модель переоцінки - об'єкт основних засобів, за умови якщо його справедливую вартість можна оцінити, відображається за переоціненою вартістю.

При цьому є два методи переоцінки[8]:

- метод пропорційної переоцінки - сума накопиченої амортизації перераховується пропорційно до зміни валової балансової вартості активу так, щоб балансова вартість активу після переоцінки дорівнювала його справедливій вартості ;

- метод списання накопиченої амортизації - спочатку з валової балансової вартості активу виключається сума накопиченої амортизації, а потім отримана чиста балансова вартість активу коригується до його справедливої вартості.

У висновку можна сказати, що одним з основних критеріїв визнання основних засобів є можливість їх достовірної оцінки. Оцінка основних засобів має вплив на фінансові результати підприємства.

1.3 Здійснення аудиту наявності та руху основних засобів

Оскільки основні засоби впливають на фінансовий стан підприємства, то потрібен їх аудит. Для цього аудитор має керуватися ПСБО 7 “Основні засоби”. Облік основних засобів ведеться на рахунку 10 “Основні засоби”, який має дев'ять субрахунків; за дебетом рахунка 10 відображається надходження (придбання) основних засобів, за кредитом вибуття.

Спочатку аудитор вивчає, чи правильно організований аналітичний облік, також всі основні засоби підприємства мають бути закріплені за матеріально відповідальними особами. Джерелами для аудитора є первинні документи на надходження, вибуття та внутрішнє переміщення основних засобів, дані про аналітичний та синтетичний облік.

Потрібно перевірити правильність ведення інвентарних карток, важлива своєчасність заповнення всіх реквізитів. У разі відсутності карток на окремі об'єкти, підприємству пропонують відновити аналітичний пооб'єктний облік основних засобів. Для того, щоб отримати достовірні дані про наявність і рух основних засобів потрібно перевірити суми за інвентарною картокою і суми, які показані в описі інвентарних карток.

Після цього потрібно встановити відповідність даних аналітичного обліку основних засобів їхньому залишку за рахунком 10 “Основні засоби” на відповідні дати. У випадку розходження між даними аналітичного та синтетичного обліку, аудитор встановлює причини, винних осіб, визначає

наслідки (недонарахування або зайве нарахування амортизації) і пропонує усунути недоліки.

В процесі аудиту підприємства важливою також є інвентаризація основних засобів та відповідно правильне її відображення в бухгалтерському обліку. Аудитор перевіряє дану інформацію для того, щоб впевнитися, що результатам інвентаризації можна довіряти. Це в свою чергу зменшує аудиторський ризик.

Для перевірки своєчасності оприбуткування основних засобів порівнюють дату оприбуткування з датою, яка вказана в первинних документах, наприклад в акті введення в експлуатацію.

Документально перевіряти також потрібно операції зі списання основних засобів, правильність оформлення, законність та доцільність вибуття та відображення в обліку. В процесі аудиту перевіряється правильність переоцінки основних засобів за відновною вартістю, її відображення в бухгалтерському обліку.

Ще одним кроком є перевірка первісної (балансової) та залишкової вартості та суми нарахованого зносу. В балансі це коди рядків 031 та 030. Відбувається це в процесі аудиту правильності проведення річної інвентаризації основних засобів. Мета даного аудиту - впевнитися, що ця інформація реально відображена в балансі підприємства. Така перевірка відбувається щодо всіх основних засобів - як власних, так і орендованих.

Основні засоби також періодично підлягають індексації, їх оцінюють за відновною вартістю при одночасному встановленні їх зносу.

Переоціненою вартістю є добуток первісної вартості або зносу та індексу переоцінки. Останній визначається діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість. Сума дооцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів відображається у складі додаткового капіталу, а сума уцінки - у складі затрат звітного періоду. У

зв'язку з цим у бухгалтерському обліку записують: Дт 10 "Основні засоби"; Кт 42 "Додатковий капітал" (423 "Дооцінка активів").

Після цього перевіряється правильність ведення обліку амортизації основних засобів. Об'єктом амортизації є окремі основні засоби, крім землі, продуктивної худоби, житлових будинків, споруд благоустрою, автодоріг, видавничої продукції тощо. Амортизація нараховується протягом строку корисного використання об'єкта основних засобів. Вибір методу амортизації основних засобів підприємство здійснює самостійно. Обрані методи амортизації основних засобів є елементами облікової політики підприємства:

- прямолінійної;
- зменшення залишкової вартості;
- прискореного зменшення залишкової вартості;
- кумулятивної;
- виробничої.

Важливе місце займає перевірка вибуття основних засобів внаслідок ліквідації об'єктів, що стали непридатними через їх старіння і зношеність. Аудитор повинен перевірити правильність оформлення і своєчасність відображення операцій щодо списання основних засобів. Встановлюють правомірність списання витрат щодо ліквідації основних засобів, повноту оприбуткування цінностей, що надійшли від ліквідації та їх відображення в обліку. Документом на списування основних засобів у всіх випадках вибуття (крім передачі іншим підприємствам) є акт про ліквідацію основних засобів, у якому зазначають причини вибуття, технічний стан, первинну вартість, суму зносу (амортизації), затрати на ліквідацію, найменування і вартість залишків від ліквідації, вартість капітальних ремонтів за час експлуатації, результати ліквідації.

При ліквідації основних засобів роблять записи:

- Дт 131 "Знос основних засобів"; Кт "Основні засоби";

- на залишкову вартість основних засобів: Дт 972 "Собівартість реалізованих необоротних активів"; Кт рахунка 10 "Основні засоби";
- при нарахуванні заробітної плати за розбирання об'єкта: Дт 972 "Собівартість реалізованих необоротних активів"; Кт 66 "Розрахунки з оплати праці";
- відображення суми податкових зобов'язань з ПДВ: Дт 976 "Списання необоротних активів"; Кт 64 "Розрахунки за податками і платежами".

У процесі дослідження операцій, пов'язаних із орендою, з'ясовують питання своєчасності нарахування і розрахунків за орендовані основні засоби, виявляють факти передачі в оренду основних засобів безобліково, перевіряють правильність відображення ПДВ: Дт 713 "Дохід від операційної оренди активів"; Кт 64 "Розрахунки за податками і платежами".

РОЗДІЛ 2 ОБЛІК ТА АУДИТ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА КОНСАЛТИНГОВОМУ ПРОЄКТІ

2.1 Загальна характеристика консалтингового проєкту

Одним з проєктів, в який я безпосередньо залучена, є компанія, яка спеціалізується на виробництві запчастин для машин та устаткування. Назва компанії - ДЛМЗ (надалі-Клієнт).

Клієнт звернувся з такими запитам:

- Проведення річного аудиту фінансової звітності: Це найпоширеніший запит клієнта. Аудиторська компанія має перевірити його фінансову звітність згідно з вимогами аудиторських стандартів.
- Консультування з питань фінансового управління: Клієнт звернувся з проханням надати консультації з питань ведення бухгалтерського обліку, оптимізації фінансових процесів, податкового планування тощо.
- Оцінка внутрішнього контролю: Клієнт запросив аудиторську компанію на оцінку ефективності систем внутрішнього контролю та рекомендації з їх поліпшення.

Деякі з показників фінансового стану Клієнта узагальнено в наступній таблиці:

Таблиця 2.1

Показники оцінки фінансового стану

№	Показник	Нормативне значення	Позитивна тенденція зміни	Показник Клієнта	Відповід. Норм. Значенню чи позит. тенденції
	Коефіцієнт зносу основних засобів	Менше 50%	зменшення	0,49	так
	Коефіцієнт придатності	Більше 50%	збільшення	1,02	так

	Коефіцієнт надходження	-	збільшення	-	-
	Коефіцієнт оновлення	-	збільшення	-	-
	Коефіцієнт вибуття	-	-	-	-
	Коефіцієнт ліквідації	-	-	-	-

Джерело: Додаток А

Як можна побачити з таблиці, показники стану основних засобів знаходяться в нормі. Такий аналіз проводиться для всіх показників. Досліджуються значення показника, відповідність нормативним значенням, порівняння з попереднім періодом для того, щоб зрозуміти, чи є позитивна тенденція.

Аналіз показників діяльності підприємства є ключовою складовою аудиторської діяльності з кількох причин:

1. Оцінка фінансового стану: Аналіз показників діяльності дозволяє аудитору отримати об'єктивну оцінку фінансового стану підприємства. Це включає оцінку рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості та інших аспектів, які важливі для здорового функціонування підприємства.
2. Виявлення ризиків: Аналіз показників допомагає виявити можливі ризики, пов'язані з фінансовою діяльністю підприємства. Наприклад, низька рентабельність може свідчити про проблеми в управлінні витратами або конкурентному середовищі.
3. Перевірка достовірності фінансової звітності: Аналіз показників діяльності допомагає аудитору перевірити достовірність фінансової звітності. Наприклад, порівняння фінансових результатів з попередніми періодами або з іншими підприємствами може допомогти виявити можливі недоречності або помилки.

4. Підтримка висновків аудиту: Результати аналізу показників діяльності підприємства допомагають аудиторській компанії підтвердити об'єктивність своїх висновків та надати корисну інформацію клієнтам щодо стану їхнього бізнесу.

По даному проєкту, були розраховані основні показники підприємства, згідно з розрахунками провела аналіз. В наступній таблиці відображені розрахунки показників:

Таблиця 2.2

Показники діяльності ДЛВЗ

Робочий капітал	додатне	-	114482	Так
Власні оборотні кошти	додатне	-	63382	Так
Коефіцієнт автономії	0,4-0,6	-	0,54	Так
Коефіцієнт фінансової залежності	0,6-0,4	-	0,46	Так
Коефіцієнт фінансового ризику	Менше чи дорівнює 1	зменшення	0,84	Так
Коефіцієнт фінансової стабільності (фінансування)	Більше чи дорівнює 1	збільшення	0,54	Ні
Коефіцієнт довгострокових джерел фінансування	Не більше 0,25	зменшення	0,38	Ні
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,5-0,9	збільшення	0,75	Ні
Коефіцієнт довгострокової заборгованості	-	-	-	-
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,25-0,9	збільшення	1,19	Так

Джерело: розраховано автором на основі Додатку Д

Серед проблем та викликів можна виділити необхідність зменшення операційного циклу та фінансового циклу. Це ті дані, які були у нас в компанії на момент початку реалізації проєкту.

В цілому діяльністю компанії можна оцінити як нормальну та стабільну.

Коефіцієнт зносу основних засобів знаходиться в межах норми, що свідчить про належний технічний стан активів та раціональне їх використання та управління. Можна сказати, що компанія Клієнта ефективно планує амортизаційну політику, своєчасно проводить модернізацію та ремонти. Рівень зносу в свою чергу забезпечує стабільність виробничого процесу, мінімізує та унеможливорює ризики, які пов'язані з виходом обладнання з ладу.

2.2 Первинний, аналітичний та синтетичний облік основних засобів

До основних засобів в компанії ДЛМЗ[12] відносяться нерухомі основні засоби, незавершене капітальне будівництво, транспортні засоби, устаткування, обладнання та обчислювальна техніка, інструменти, прилади, інвентар тощо.

За первісною вартістю, розрахованою за фактичними витратами на їх придбання, з урахуванням витрат на доставку, встановлення та виготовлення обліковуються в балансі основні засоби.

Оформлення руху основних засобів Клієнта відбувається за типовими первинними документами, які охоплюють операції, що відображають надходження, внутрішнє переміщення та вибуття основних засобів.

Основними каналами руху є:

- придбання основних засобів за грошові кошти;
- переміщення їх між структурними підрозділами підприємства та матеріально-відповідальними особами;
- ліквідація ія засобів в зв'язку з їх непридатністю та реалізації іншим особам.

У Клієнта є автоматизована система ведення обліку, тому надалі вся інформація вноситься в цю програму, в якій вже сформувалися відповідні довідки.

Придбання основних засобів відображається в системі за кількома напрямками:

- оприбуткування основних засобів на склад з урахуванням витрат на їх транспортування та інших витрат, які пов'язані лише з процесом придбання.
- придбання основних засобів, які потребують монтажу. При цьому враховується в обліку вартість таких основних засобів, як незавершені капітальні інвестиції, а також накопичуються витрати з монтажу. Це дає можливість сформувати повну їх вартість при подальшому введенні в експлуатацію;
- здійснення операцій з придбання об'єктів незавершеного будівництва, при цьому відбувається віднесення вартості обладнання, що купується на об'єкт будівництва і статтю витрат. В подальшому в системі накопичуються витрати та проводиться введення в експлуатацію об'єкта будівництва.

Для подальшого обліку та оприбуткування на підставі первинних документів, що надходять в компанію, використовується документ надходження товарів та послуг. Цей документ містить додаткову інформацію про комплектуючі вироби.

Для обліку проведення робіт з монтажу проводиться аналітичний рахунок виготовлення основних засобів. Саме на ньому відповідно до вимог стандартів враховується вартість самого основного засобу та понесених витрат на його монтаж. Накопичення таких витрат здійснюється в розрізі окремих основних засобів.

У випадку вироблення основних засобів власним чи підрядним способом у компанії Клієнта використовується документ надходження товарів і послуг.

В подальшому основні засоби можуть потребувати ремонту, тоді витрати на ремонт та модернізацію відображаються у відповідних актах, які

потім реєструються в системі та в залежності від виду витрат або капіталізуються або визнаються як витрати періоду.

Організація бухгалтерського обліку в компанії Клієнта ґрунтується на трьох ключових рівнях: первинному обліку, аналітичному обліку та синтетичному обліку.

Первинний облік - це облік, який фіксує всі операції з основними засобами на основі первинних документів, які підтверджують ці операції.

Основними документами, які використовуються в первинному обліку, є:

- акт приймання-передачі основних засобів (форма ОЗ-1) — для оформлення введення ОЗ в експлуатацію або передачі між підрозділами;
- акт на списання основних засобів (форма ОЗ-3) — для оформлення списання об'єкта через знос або непридатність;
- інвентарна картка обліку основних засобів (форма ОЗ-6) — для індивідуального обліку кожного об'єкта;
- інвентаризаційний опис основних засобів — для перевірки фактичної наявності та стану ОЗ.

Акт приймання-передачі основних засобів має наступний вигляд:

Таблиця 2.3

Акт приймання-передачі основних засобів

Номер документа	Дата складання	Код особи, яка відповідає за збереження ОЗ	Код виду операції
кп 00-000016	2 січня 2023 р.	123	Введення в експлуатацію

Здавач	Одержувач	Дебет	Кредит	Первісна (баланс)	Шифр	Код

Цех, відділ, дільниця, лінія		Рахун ок субра хунок	код аналі тично го облік у	Рахун ок субра хунок	код аналі тично го облік у	соста вартіс ть	інвен тарни й	завод ський	рахун ка та об'єк та аналі тично го облік у	норми амортиза ційних відрахув ань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	OFS	106		1521		6013, 22	00- 01346 7			

Джерело: Додаток Г

Важливе значення в цьому документі має саме інвентарний номер. Його необхідність зумовлюється тим, що він є унікальним ідентифікатором кожного об'єкта основних засобів на підприємстві. Основними його функціями є:

- ідентифікація;
- облік і контроль;
- забезпечення відповідності обліку;
- історія об'єкта.

Інвентарний номер присвоюється кожному об'єкту основних засобів при його введенні в експлуатацію та вказується в усіх документах, що з ним пов'язані включно з актами приймання-передачі, що дозволяє підтримувати точність і достовірність обліку.

Також перевіряла видаткову накладну щодо основних засобів. Видаткова накладна є у наступній таблиці:

Таблиця 2.4

Видаткова накладна № 2378

№	Товар	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ	Сума з ПДВ
1	Фланець з	7	22 660	158 620	31 724

	приєднувальною різьбою				
--	---------------------------	--	--	--	--

Джерело: Додаток Г

Видаткова накладна щодо основних засобів необхідна для документального оформлення процесу передачі або вибуття основних засобів з балансу підприємства. Основними функціями є:

- фіксація передачі;
- облік та контроль;
- юридичне підтвердження операції;
- розрахунок амортизації та податкових зобов'язань.

Таким чином видаткова накладна потрібна для правильного обліку вибуття основних засобів, юридичної та фінансової прозорості та підтримки порядку у внутрішній документації.

Завданнями первинного обліку є:

- документальне підтвердження операцій;
- формування інформаційної бази.

Наступним є аналітичний облік. Аналітичний облік деталізує інформацію про кожен об'єкт основних засобів і забезпечує контроль за їх використанням.

Формами ведення аналітичного обліку є:

- інвентарні картки (ОЗ-6) — ведуться для кожного об'єкта;
- інвентарні списки основних засобів — облік за групами або підрозділами;
- журнали реєстрації інвентарних карток — контроль за обліком і рухом основних засобів.

Інвентарні картки містять інформацію про технічні особливості об'єкта, їх інвентарний номер, первісну вартість, норму амортизації та ін. Записи в інвентарних картках здійснюються за даними первинних документів,

технічних паспортів. Картки складаються в одному примірнику і зберігаються в бухгалтерії в картотеці.

Таблиця 2.5

Інвентарна картка

Здавач	Одержувач	Дебет		Кредит		Первісна (балансова) вартість	Шифр		Код	
		Рахунок субрахунок	код аналітичного обліку	Рахунок субрахунок	код аналітичного обліку		інвентарний	заводський	рахунок та об'єкта аналітичного обліку	норми амортизаційних відрахувань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	OFS	106		1521		6013, 22	00-013467			

Джерело: Додаток Г

Дрібні об'єкти обліковуються в інвентарних списках основних засобів. Однорідні об'єкти обліковують за кількістю та сумою в груповому порядку.

Завданнями аналітичного обліку є:

- забезпечення детальної інформації для управлінських рішень;
- контроль за станом, переміщенням і амортизацією кожного об'єкта.

Наступним є синтетичний облік. Він узагальнює дані про всі основні засоби компанії Клієнта в грошовому вираженні. Синтетичний облік має свої особливості:

- веде облік за групами об'єктів (будівлі, машини, обладнання тощо);
- відображає інформацію на рахунках бухгалтерського обліку;
- Основний рахунок: 10 "Основні засоби".

Основними бухгалтерськими проводками є:

1. Придбання основних засобів:
  - Дт 10 "Основні засоби"
  - Кт 63 "Розрахунки з постачальниками та підрядниками".
2. Нарахування амортизації:
  - Дт 23, 91, 92, 93, 94 (рахунки витрат).
  - Кт 13 "Знос (амортизація) основних засобів".
3. Списання об'єкта:
  - Дт 13 "Знос основних засобів".
  - Дт 976 "Списання необоротних активів".
  - Кт 10 "Основні засоби".

Завданнями синтетичного обліку є:

- узагальнення даних для фінансової звітності;
- формування інформації для зовнішніх користувачів.

Первинний, аналітичний та синтетичний облік є складовими однієї єдиної системи бухгалтерського обліку і забезпечують її цілісність, достовірність та функціональність.

Первинний облік є початковим етапом обліку та основною базою інформації для аналітичного та синтетичного обліку. Цей облік забезпечує документальне підтвердження господарських операцій. Якщо компанія Клієнта не буде вести належним чином первинний облік, то не буде точною та правильною інформацією для двох інших обліків на більш високому рівні.

Аналітичний облік деталізує вже отриману інформацію первинного обліку, при цьому дає більш глибоке уявлення про окремі об'єкти обліку. Саме аналітичний облік дає основу для управлінських рішень і контролю. Також аналітичний облік є інструментом для оперативного управління підприємством.

Синтетичний облік аналізує та узагальнює інформацію аналітичного обліку. Саме цей облік потрібен для формування звітності, аналізу ключових показників діяльності компанії Клієнта та забезпечення відповідності законодавчим вимогам.

Для успішної діяльності компанії Клієнта важливо правильно вести всі три обліки, оскільки саме їх взаємозв'язок забезпечує ефективне управління підприємством та ефективний контроль за господарськими операціями.

2.3 Організація аудиту наявності та руху основних засобів

Аудит основних засобів має на підприємстві Клієнта декілька етапів. В цілому аудит ділиться на три етапи:

1. Підготовка до аудиту
2. Проведення аудиту
3. Узагальнення результатів

Підготовка до аудиту є першим початковим етапом здійснення аудиту підприємства Клієнта. На початку вивчається діяльність Клієнта, тобто вивчаються його основні засоби та специфіка їх використання. У Клієнта основні засоби відіграють ключову роль діяльності, тому їх велика кількість та диверсифікація. На підприємстві організовані виробничі лінії, встановлені та працюють верстати, склади, офісна техніка. Також вивчаються всі ремонти, в тому числі планові та аварійні, модернізація, аналізується, чи присутнє у Клієнта сезонне обладнання. Далі аудитор

знайомляться з обліковою політикою підприємства, тобто вивчають методи амортизації, документообіг (форми первинних документів, зазначених вище), нормативні акти, які регулюють облік основних засобів на підприємстві Клієнта. Після цього вивчаються ризики, які пов'язані з основними засобами в діяльності Клієнта. Можливими ризиками були виявлені:

- завищення вартості основних засобів;
- приховання списання основних засобів;
- помилки, які були допущені при розрахунках амортизації.

Наступним етапом є проведення самого аудиту. В першу чергу проводиться інвентаризація, тобто фактична перевірка наявності основних засобів на підприємстві. Інвентаризація є важливою складовою аудиту з декількох причин:

- фізична перевірка наявності основних засобів;
- звірення фактичних даних з даними обліку, тобто з інвентарними картками;
- перевірка стану основних засобів, тобто їх зношеність та працездатність.

Надалі перевіряються документи, зокрема:

- акт приймання-передачі (ОЗ-1);
- акт на списання (ОЗ-3);
- інвентарна картка (ОЗ-6);
- журнал реєстрації карток.

Далі аналізуються операції з основними засобами. Зокрема робиться перевірка:

- законності придбання, передачі або списання основних засобів;
- модернізацій та ремонтів (вивчаються акти виконаних робіт та кошториси);
- правильності розрахунків амортизації.

І останнім етапом аудиту є узагальнення його результатів. Отримані в попередньому етапі аудиту дані систематизуються, на основі цього готується висновок та формуються рекомендації. Виявлені помилки та відхилення діляться на групи:

- помилки у фінансовому звіті, тобто арифметичні помилки або методологічні помилки;
- відхилення від норм законодавства;
- недоліки в системі внутрішнього контролю.

Результати також мають свою класифікацію за декількома ознаками. Зокрема, за рівнем важливості це можуть бути критичні, суттєві або ж незначні. За частотою можуть бути або одноразові або систематичні.

В аудиторському висновку має бути відображена відповідь на головне питання, чи відповідає звітність реальному фінансовому становищу компанії. Оцінюється також ефективність системи внутрішнього контролю та необхідність у разі потреби її вдосконалення. У висновку висвітлюються всі знайдені порушення та відхилення та їх вплив на не тільки фінансовий стан підприємства, а й юридичну відповідальність та репутацію компанії Клієнта.

Компанія Клієнта виробляє запчастини для машин та устаткування, аудит основних засобів такої компанії має свої особливості.

По-перше, склад основних засобів. У Компанії Клієнта велика кількість спеціалізованого обладнання. Це різні верстати та прес-машини. Також компанія через специфіку своєї діяльності має високий рівень залежності від основних засобів, а отже і їх стану. В компанії також є обладнання для тимчасових виробничих ліній, тому присутнє сезонне зберігання частини основних засобів.

По-друге, компанія має низку ризиків, які можуть вплинути на діяльність та фінансовий стан. До ризиків належать:

- необліковане використання виробничих ліній - може мати негативні наслідки для компанії такі як втрата доходів через продаж продукції за заниженими цінами, непередбачені витрати на ремонт і обслуговування обладнання, яке працює понад норму, проблеми з податковою системою, наприклад донарахування податків, штрафів або пені;
- неправильне відображення модернізації обладнання в обліку - також веде до негативних наслідків, таких як заниження або завищення вартості активів, що спотворює баланс та фінансові звіти, неправильний розрахунок амортизації, що впливає на прибуток, також негативно впливає на інвестиційну привабливість компанії, оскільки інвесторами такі помилки будуть сприйматися як ознака слабкої системи фінансового контролю;
- заниження або завищення амортизації через некоректну класифікацію - також спотворює фінансову звітність, завищена амортизація призводить до заниження прибутку, тоді як занижена амортизація призводить до завищення прибутку, внаслідок чого виникає ілюзія високої рентабельності, також це впливає на рішення інвесторів щодо вкладів капіталу в компанію, нарахування штрафів, пені, донарахування податків, втрати податкових пільг, проти компанії можуть бути подані судові позови, що негативно впливає на репутацію, також це негативно впливає на формування бюджету компанії, зокрема на планування капітальних витрат.

В загальному можна зазначити, що компанія Клієнта має оминати дані ризики, оскільки вони негативним чином впливають на різні аспекти діяльності компанії, зокрема на фінансові, податкові, юридичні та репутаційні. Для того, щоб ці наслідки уникати, потрібно забезпечувати відповідність обліку вимогам стандартів, автоматизувати максимальну кількість процесів та перевіряти регулярно точність обліку.

Для уникнення та мінімізації ризиків були розроблені рекомендації, які допоможуть покращити діяльність компанії, зокрема окремо наведені рекомендації щодо вдосконалення організації обліку наявності та руху основних засобів компанії Клієнта та вдосконалення внутрішнього аудиту основних засобів компанії Клієнта.

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ НАЯВНОСТІ ТА РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ КЛІЄНТА

3.1 Удосконалення організації обліку наявності та руху основних засобів Клієнта

Клієнт спеціалізується на виробництві запчастин для машин та устаткування, тому основні засоби є ключовим елементом для діяльності саме такої компанії. Виробничий процес значною мірою залежить від сучасного обладнання, технологічних ліній та транспортних засобів. Ефективне управління основними засобами є критично важливим для забезпечення якості продукції, безперервності діяльності та загальної конкурентоспроможності на ринку.

Для того, щоб ефективно керувати основними засобами на підприємстві Клієнта, потрібно ефективно та правильно вести облік наявності та руху основних засобів. Правильний облік дозволяє оптимізувати витрати, приймати обґрунтовані управлінські рішення та в результаті забезпечити достовірність фінансової звітності.

Для покращення обліку запропоновані наступні заходи:

1. Впорядкування інвентаризації основних засобів
2. Поліпшення документообігу
3. Впровадження системи моніторингу технічного стану основних засобів
4. Створення окремого підрозділу або визначення відповідальних за облік і контроль основних засобів
5. Впровадження методів оптимізації амортизації основних засобів
6. Проведення регулярного навчання персоналу

Інвентаризація є важливою для підтвердження достовірності бухгалтерського обліку. Систематична перевірка наявності та стану основних засобів дозволяє своєчасно виявити втрати основних засобів внаслідок крадіжки, псування або пошкодження, саме тому необхідна

детальна розробка методики інвентаризації, яка враховує специфіку обладнання, його розміщення та особливості використання. Щодо конкретних кроків, пропонується наступне:

- встановлення чіткого графіка інвентаризацій (щоквартально або раз на пів року);
- введення електронних інвентарних номерів (штрих-кодів або QR-кодів);
- залучення незалежних фахівців для перевірки;
- проведення навчання відповідальних осіб щодо правильної фіксації даних.

Впровадження даних заходів в перспективі дає наступні результати:

- своєчасне виявлення неврахованих або несправних об'єктів;
- полегшення процесу звірки фактичних даних із обліковими документами;
- зменшення ризиків втрати чи нераціонального використання основних засобів.

Наступним заходом, який має бути реалізований для удосконалення обліку у компанії Клієнта, є покращення документообігу. Це важливо насамперед тому, що зменшує кількість помилок в документах та мінімізує ризик втрати даних. Серед інших причин - автоматизація рутинних задач, спільний доступ до документів, швидке обговорення та узгодження питань.

Конкретні дії, які допоможуть покращити документообіг:

- оновлення шаблонів первинних документів (акти ОЗ-1, ОЗ-3, накладні, договори);
- запровадження електронного документообігу з можливістю автоматичного підпису;

- визначення відповідальних осіб на кожному етапі оформлення.

Бажаними результатами впровадження даних кроків є:

- прозорий і контрольований процес оформлення операцій із основними засобами;
- легкий доступ до документів для проведення аудитів або звірок.

Впровадження системи моніторингу технічного стану основних засобів є важливим заходом вдосконалення обліку з декількох причин:

- профілактика поломок - усунення несправностей до того, як вони призводять до серйозних пошкоджень основних засобів, що зменшує ризик непередбачуваних поломок та несподіваних простоїв виробництва;
- оптимізація витрат на обслуговування - уникнення як недообслуговування, так і зайвих витрат;
- підвищення надійності обладнання - усунення потенційних проблем на ранніх стадіях;
- покращення якості продукції - зменшення відсотку браку та підвищення якості продукції.

Конкретні кроки, які можна впровадити для реалізації даного заходу:

- введення журналів технічного обслуговування та ремонту;
- встановлення датчиків моніторингу роботи обладнання (температура, знос деталей тощо);
- автоматизація нагадувань про планові ремонти через ПЗ.

Очікувані ефекти від впровадження даного заходу:

- збільшення терміну служби обладнання;
- зменшення витрат на аварійні ремонти;

- вчасне оновлення даних про стан основних засобів у системі обліку.

Створення окремого підрозділу - формування групи фахівців, які будуть відповідати за ведення обліку та контроль за рухом основних засобів - важливий захід з декількох причин:

- збільшення точності обліку - відповідальні особи з достатніми знаннями в галузі будуть займатися обліком та контролем основних засобів, що дозволить уникати помилок;
- більш концентрований контроль - концентрація відповідальності сприяє кращому контролю;
- оптимізація активів - регулярний аналіз даних про використання основних засобів надає можливість виявити невикористані або неефективно використані активи та вжити заходів.

Кроки, які допоможуть реалізувати даний захід:

- призначення матеріально відповідальних осіб у кожному підрозділі;
- регулярні перевірки ефективності використання основних засобів;
- звітування перед керівництвом про стан і використання обладнання.

Очікувані результати від впровадження даних кроків:

- підвищення рівня відповідальності за основні засоби;
- зменшення втрат через недбале використання чи крадіжки.

Впровадження методів оптимізації амортизації основних засобів - також є важливим заходом для вдосконалення обліку основних засобів з декількох причин:

- зменшення податкового навантаження - оптимізація податкових платежів шляхом прискорення зносу активів, які мають високу ступінь фізичного зносу;

- покращення фінансових показників - позитивно впливає на ліквідність підприємства та фінансову стійкість;
- збільшення інвестиційної привабливості - сприяє залученню інвестицій;
- підвищення точності обліку - забезпечення більш точного відображення вартості основних засобів у бухгалтерському обліку;
- спрощення процесу прийняття рішень - оптимізована амортизаційна політика полегшує процес планування інвестицій та управління активами.

Конкретні кроки, які можна запровадити для реалізації заходу:

- проведення аналізу методів амортизації (прямолінійний, прискорений, виробничий);
- перегляд строків корисного використання основних засобів.
- використання диференційованих ставок амортизації для різних груп активів.

Очікуваними результатами від впровадження цих кроків є:

- більш реалістичне відображення витрат у фінансовій звітності;
- зменшення податкового навантаження завдяки оптимізації амортизаційних відрахувань.

Останнім заходом для покращення обліку наявності та руху основних засобів є проведення регулярного навчання персоналу. Людський капітал - найкраща інвестиція в майбутнє будь-якої компанії. Підвищення кваліфікації працівників сприяє загальному розвитку компанії.

Серед кроків, які можна впровадити для реалізації цього заходу, можна виділити наступні:

- організація семінарів і тренінгів із використання нових облікових систем;
- проведення лекцій щодо змін у законодавстві або облікових стандартах;
- розробка внутрішніх інструкцій та методичних матеріалів.

Результатом впровадження таких заходів має стати:

- зниження кількості помилок у веденні обліку;
- підвищення ефективності роботи персоналу.

Загалом можна зазначити, що всі зазначені заходи стосуються важливих питань та аспектів діяльності компанії Клієнта, заходи спрямовані на вдосконалення обліку наявності та руху основних засобів, а отже і підвищення ефективності діяльності компанії Клієнта та покращення його загального фінансового та майнового станів. Підсумовуючи все сказане, можна зробити загальні висновки про очікувані результати від впровадження даних заходів. Найголовнішими з них є:

- підвищення точності даних про основні засоби;
- оптимізація витрат на управління ОЗ;
- поліпшення внутрішнього контролю за використанням обладнання;
- формування якісної інформаційної бази для прийняття управлінських рішень.

3.2 Удосконалення внутрішнього аудиту основних засобів Клієнта

Для компанії, яка спеціалізується на виробництві запчастин для машин та устаткування, внутрішній аудит основних засобів відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного управління активами підприємства. Оскільки компанія має високу технологічну залежність від стану обладнання, то постає необхідність системного контролю за їх

використанням, модернізацією та обліком. Вдосконалення внутрішнього аудиту основних засобів є надзвичайно важливим аспектом діяльності компанії Клієнта, оскільки дає можливість підвищити точність облікових даних, виявити ризики неефективного використання активів та впровадити заходи для їх мінімізації. Це в свою чергу буде сприяти безперервності виробництва, дозволить знизити витрати на технічне обслуговування, та в результаті підвищить загальну продуктивність компанії Клієнта.

Щодо вдосконалення внутрішнього аудиту основних засобів на підприємстві, розроблено низку заходів:

1. Створення ефективної структури внутрішнього аудиту
2. Розробка політики та процедур внутрішнього аудиту
3. Інвентаризація як інструмент внутрішнього аудиту
4. Контроль за правильністю операцій з основними засобами
5. Оцінка ефективності використання основних засобів

Першим заходом, описаним у роботі, є створення ефективної структури внутрішнього аудиту. Ефективна структура внутрішнього аудиту є одним з найголовніших елементів корпоративного управління. Структура забезпечує довіру інвесторів, кредиторів, інших зацікавлених сторін до фінансової звітності компанії, також виявляє потенційні ризики та порушення в діяльності підприємства. Серед необхідних кроків, можна виділити наступні:

- формування спеціального відділу внутрішнього аудиту або закріплення відповідальності за аудит за окремими працівниками;
- розробка посадових інструкцій для аудиторів, що включають обов'язки з перевірки основних засобів;
- визначення підзвітності аудиторського відділу безпосередньо керівництву підприємства.

Результатами впровадження таких заходів може стати:

- чітке розмежування функцій аудиту і бухгалтерського обліку;
- зменшення конфлікту інтересів під час перевірок.

Наступним заходом є розробка політики та процедур внутрішнього аудиту. Чітка та детальна політика та процедури внутрішнього аудиту є важливою та невід'ємною складовою ефективної системи внутрішнього контролю. Ці документи визначають права, обов'язки, відповідальність та методи роботи аудитора. Важливість зумовлена наступними чинниками:

- єдиний підхід - політика та процедури забезпечують єдиний підхід до проведення аудиторських перевірок, це є важливим аспектом, оскільки дозволяє уникнути розбіжностей в аудиторських висновках;
- прозорість та об'єктивність - чіткість процедур сприяє прозорості та об'єктивності;
- ефективність - добре розроблені аудиторські процедури оптимізують процес аудиту та зменшують витрати на його проведення;
- підвищення якості аудиту - дотримання встановлених процедур підвищує якість аудиторських процедур;
- захист від ризиків - аудиторські процедури розроблені відповідно до встановлених процедур допомагає своєчасно виявити та усунути недоліки;
- підтримка довіри зацікавлених сторін - чітка структура аудиторських процедур говорить про відповідальність керівництва до питань забезпечення прозорості діяльності.

Кроками для запровадження даного заходу можуть бути:

- Розробка внутрішнього регламенту аудиту основних засобів, який включає перелік аудиторських процедур, методи оцінки ризиків та частоту перевірок;

- уніфікація аудиторських документів: чек-листи, звіти, акти перевірки;
- визначення критеріїв для оцінки ефективності використання основних засобів (наприклад, коефіцієнт зношеності, продуктивність обладнання).

Результатами впровадження даних заходів є:

- Прозорість і передбачуваність процесу аудиту;
- Стандартизація звітності та результатів перевірок.

Наступним заходом є інвентаризація. Інвентаризація як інструмент внутрішнього аудиту важлива з декількох причин:

- перевірка даних обліку - можливість виявити помилки та неточності в облікових записах;
- виявлення втрат та крадіжок - своєчасне виявлення випадків втрат або крадіжок активів;
- оцінка ефективності системи контролю - виявлення слабких місць в системі контролю;
- забезпечення збереження активів - шляхом виявлення недостач та надлишків відбувається збереження активів.

Для реалізації даного заходу запропоновані наступні кроки:

- регулярне проведення інвентаризацій за участі внутрішніх аудиторів;
- використання сучасних інструментів (RFID-мітки, QR-коди) для ідентифікації основних засобів;
- проведення вибіркової перевірки основних засобів, які мають найвищий ризик втрати чи неправильного обліку (наприклад, мобільне обладнання, техніка на виїздах).

Результатами впровадження даного заходу є:

- своєчасне виявлення нестачі, недоліків у стані чи документації;
- контроль за фізичною наявністю активів.

Наступним заходом є контроль за правильністю операцій з основними засобами. Контроль за правильністю операцій є важливим аспектом діяльності компанії Клієнта, оскільки основні засоби - це значна інвестиція, тому облік має бути максимально прозорим.

Серед конкретних дій для впровадження даного заходу, можна виділити наступні:

- Перевірка обґрунтованості кожної операції, до якої входить придбання (відповідність рахунків-фактур, договорів і актів приймання-передачі), списання (наявність затверджених актів і рішень керівництва), модернізація (відповідність витрат технічним вимогам і обліковій політиці).
- Аналіз амортизації: перевірка вибору методу амортизації, коректності нарахувань.

Результатами впровадження заходів є:

- зменшення помилок і ризиків, пов'язаних із некоректним відображенням операцій;
- забезпечення прозорості руху основних засобів.

Ще одним заходом є оцінка ефективності використання основних засобів. Це визначення того, наскільки раціонально використовуються інвестиції в основні засоби. Аналіз ефективності дає змогу оптимізувати витрати, приймати інвестиційні рішення, покращити фінансові показники

та підвищити загальну конкурентоспроможність підприємства. Впровадити даний захід можна наступним чином:

- впровадження показників ефективності (KPI) для оцінки використання ОЗ, зокрема рівень завантаженості обладнання, витрати на ремонт та обслуговування та частоту простоїв;
- аналіз доцільності утримання або модернізації старих основних засобів.

Очікуваними результатами є:

- оптимізація використання основних засобів;
- прийняття управлінських рішень щодо оновлення чи списання активів.

Ще одним важливим заходом є підвищення кваліфікації внутрішніх аудиторів. Служба внутрішнього аудиту має забезпечувати високу якість аудиторських послуг. Аудитори мають володіти актуальними знаннями щодо законів, нормативних актів та методів проведення аудиту. Це важливо з багатьох причин, зокрема:

- постійне оновлення законодавства;
- розвиток технологій - аудитори мають володіти знаннями про нові інформаційні системи та інструменти для того, щоб ефективно виконувати свою роботу;
- нові загрози - в сучасному світі розвиваються не тільки технології, а й нові способи шахрайства та загрози для кібербезпеки. Аудитори мають володіти знаннями про нові загрози для профілактики виникнення проблем з інформаційною безпекою, оскільки це прямо впливає на репутацію компанії.

Для впровадження даного заходу можна запровадити наступні кроки:

- регулярне навчання аудиторів щодо змін у законодавстві та стандартах бухгалтерського обліку.
- участь у професійних семінарах та тренінгах з питань внутрішнього аудиту.
- ознайомлення з сучасними методами управлінського аналізу та ризик-менеджменту.

Після запровадження заходу компанія має отримати наступні результати:

- підвищення якості перевірок і професійного рівня аудиторів;
- зниження ризику пропуску значущих помилок.

Останнім заходом для покращення внутрішнього аудиту основних засобів є розробка системи звітності для внутрішнього аудиту. Якісна звітність не лише фіксує результати проведених перевірок, але й забезпечує ефективне комунікування інформації з різними зацікавленими сторонами, сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень та покращенню загальної системи контролю. Важливість зумовлена наступними чинниками:

- комунікація результатів - аудиторські звіти є основним інструментом надання інформації про виявлені проблеми компанії;
- прийняття управлінських рішень - на основі інформації зі звітів керівництво приймає рішення щодо усунення недоліків;
- моніторинг виконання результатів - звіти відстежують виконання рекомендацій за результатами попередніх аудиторських перевірок.

Для впровадження даного заходу запропоновані наступні кроки:

- запровадження регулярних звітів за результатами перевірок (щоквартально або за підсумками року);

- формування звітів, що включають виявлені порушення, рекомендації щодо вдосконалення обліку основних засобів, оцінку рівня ризиків.
- проведення засідань із керівництвом для обговорення результатів аудиту.

Результатами впровадження заходу мають стати:

- прозорість і підзвітність процесу внутрішнього аудиту;
- прийняття ефективних рішень на основі аудиторських даних.

Загалом щодо вдосконалення процедури внутрішнього аудиту в компанії є такі очікувані результати:

- підвищення точності обліку основних засобів;
- зниження ризиків втрати чи нераціонального використання активів;
- поліпшення якості управлінських рішень завдяки наданню своєчасної і достовірної інформації;
- зниження витрат на утримання та модернізацію основних засобів.

Також наведені розрахунки, які підтверджують позитивний ефект від заходів для підприємства:

1. Автоматизація обліку основних засобів

Витрати:

Ліцензія на програмне забезпечення: \$10,000.

Витрати на обладнання (сканери, мітки): \$3,000.

Навчання персоналу: \$1,000.

Загалом: \$14,000.

Очікуваний ефект:

Економія часу бухгалтера (2 співробітники x 40 годин/місяць x \$20/год = \$1,600/місяць).

Зниження помилок: \$500/місяць (штрафи, виправлення).

Разом економія: \$2,100/місяць.

Окупність: $\$14,000 / \$2,100 = 7$ місяців.

2. Впровадження системи моніторингу стану основних засобів

Витрати:

Встановлення IoT: \$20,000.

Підписка на моніторинг: \$1,000/місяць.

Очікуваний ефект:

Зменшення аварійних витрат: \$10,000/рік.

Збільшення строку служби обладнання (замість 5 років — 7 років) для активів вартістю \$100,000. Річна економія: $\$28,571 - \$20,000 = \$8,571$ /рік.

Висновок

Кваліфікаційна робота магістра складалася з трьох частин: теоретичної, аналітичної та рекомендаційної.

Були досліджені теоретичні аспекти щодо визначення та визнання основних засобів, досліджено господарську діяльність компанії та внутрішні процеси, які безпосередньо пов'язані з обліком та запропоновано низку заходів для покращення діяльності компанії, її фінансового стану та конкурентоспроможності на ринку.

Узагальнюючи все вищесказане в роботі, можна зробити наступні висновки:

Основні засоби є невід'ємною складовою матеріально-технічної бази підприємств. Це забезпечує їх виробничий потенціал. Ефективність управління основними засобами значною мірою залежить від точності їх обліку, що підтверджує актуальність залучення консалтингових послуг у цій сфері.

Консалтинговий супровід сприяє впровадженню сучасних методик обліку та аудиту основних засобів, що підвищує ефективність управління підприємством. Консалтингові послуги дозволяють мінімізувати ризики, пов'язані з неправильним обліком, забезпечують відповідність міжнародним стандартам і сприяють підвищенню якості фінансової звітності. Це прямим чином впливає на фінансовий стан компанії, підвищує її конкурентоспроможність, репутацію та інвестиційний потенціал.

Аудиторська перевірка дозволяє своєчасно виявляти помилки й недоліки в обліку основних засобів. Проведення аудиту із залученням консалтингових компаній дає змогу отримати рекомендації щодо вдосконалення процесів на підприємстві, оптимізації використання

ресурсів та забезпечення прозорості звітності. Це позитивно впливає на показники діяльності підприємства, зокрема на його рентабельність, оскільки підприємство виробляє запчастини для машин, тому значною мірою залежить від стану основних засобів. Також ці пропозиції підвищують ефективність компанії, що дозволить їй впевнено конкурувати на ринку.

В загальному можна зробити наступні висновки:

1. Ефективна організація обліку та аудиту основних засобів є ключовою умовою для забезпечення точності фінансової звітності, оптимізації витрат та раціонального використання ресурсів підприємства.
2. Для вдосконалення обліку основних засобів важливо запровадити сучасні автоматизовані системи, які забезпечують інтеграцію даних, зменшення ручної роботи та підвищення швидкості обробки інформації.
3. Розробка чіткої політики та стандартів документообігу сприяє прозорості та передбачуваності процесів обліку й аудиту, а також мінімізує ризики помилок і зловживань.
4. Регулярна інвентаризація основних засобів із застосуванням сучасних технологій, таких як QR-коди чи RFID-мітки, дозволяє контролювати фізичну наявність активів і відповідність їхнього стану обліковим даним.
5. Проведення внутрішнього аудиту основних засобів дає змогу не лише перевіряти правильність обліку, а й оцінювати ефективність їх використання, виявляючи можливості для оптимізації.
6. Підвищення кваліфікації персоналу у сфері обліку й аудиту забезпечує зменшення ризиків помилок, покращення професійного рівня працівників і адаптацію до змін у законодавстві чи стандартів обліку.

7. Запровадження системи оцінки ефективності використання основних засобів (КРІ) дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на модернізацію чи списання активів, а також знижувати витрати на їх утримання.
8. Комплексний підхід до вдосконалення обліку та аудиту основних засобів забезпечує:
  - підвищення достовірності фінансової інформації;
  - покращення управління активами;
  - ефективне використання ресурсів;
  - зниження витрат і ризиків.

Реалізація запропонованих заходів сприяє зміцненню фінансової стабільності підприємства та створює основу для його довгострокового розвитку.

Список використаних джерел

1. Бойко В. М. Бізнес: словник-довідник / Київ : Україна, 2008. 565 с.
2. Борисов А. Б. Великий економічний словник : підручник / Книжковий світ. Київ, 2005. 894 с
3. Бутинець. Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник / Національна академія статистики, обліку та аудиту. Житомир, 2013. 672 с.
4. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / Київ : Знання, 2007. 1072 с.
5. Ковальов Д. Як амортизуються основні фонди в податковому обліку / Все про бухгалтерський облік. Київ, 2006. № 31. С. 27-29
6. Неміш Ю. В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях / Аграрна економіка. Київ, 2012р. № 3-4. С. 181-187
7. Пиріжок С. Є. Нормативно-правове регулювання обліку експлуатації та вибуття основних засобів / Економічні науки. Київ, 2012. № 1(59) С. 160-162.
8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text
9. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі» № 568 від 18.05.2012 р. URL :
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0901-12#Text>
10. Податковий кодекс України (ПКУ) № 2755-VI від 2.12.2010 року. Відомості Верховної Ради України. (дата оновлення : 03.09.2022)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
11. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: наказ Міністерства

фінансів України від 27.04.2000 № 92. Дата оновлення: 29.07.2022.

URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

12. Сайт компанії ДЛМЗ

<https://dlmz-ua.com/ua/>

Додатки

Додаток А

№	Показник	Нормативне значення	Позитив на тенденція зміни	Показник Клієнта	Відповід. Норм. Значенню чи позит. тенденції
	<i>Коефіцієнт зносу основних засобів</i>	Менше 50%	зменшення	0,49	так
	<i>Коефіцієнт придатності</i>	Більше 50%	збільшення	1,02	так
	<i>Коефіцієнт надходження</i>	-	збільшення	-	-
	<i>Коефіцієнт оновлення</i>	-	збільшення	-	-
	<i>Коефіцієнт вибуття</i>	-	-	-	-
	<i>Коефіцієнт ліквідації</i>	-	-	-	-
	<i>Тип відтворення</i>	додатне	збільшення	-	-

	<i>Віддача основних засобів</i>	-	збільшення	4,43	так
	<i>Ємність основних засобів</i>	-	зменшення	0	так
	<i>Озброєність основними засобами</i>	-	-	-	-
	<i>Коефіцієнт загальної ліквідності</i>	1,5-2,0	-	0	Ні
	<i>Коефіцієнт швидкої ліквідності</i>	0,5-1,0	-	1,37	Так
	<i>Коефіцієнт абсолютної ліквідності</i>	0,2-0,5	-	0,74	Так
	<i>Робочий капітал</i>	додатне	-	114482	Так
	<i>Власні оборотні кошти</i>	додатне	-	63382	Так
	<i>Коефіцієнт автономії</i>	0,4-0,6	-	0,54	Так
	<i>Коефіцієнт фінансової залежності</i>	0,6-0,4	-	0,46	Так
	<i>Коефіцієнт фінансового ризику</i>	Менше чи дорівнює 1	зменшення	0,84	Так
	<i>Коефіцієнт фінансової стабільності (фінансування)</i>	Більше чи дорівнює 1	збільшення	0,54	Ні

	<i>Коефіцієнт довгострокових джерел фінансування</i>	Не більше 0,25	зменшення	0,38	Ні
	<i>Коефіцієнт фінансової стійкості</i>	0,5-0,9	збільшення	0,75	Ні
	<i>Коефіцієнт довгострокової заборгованості</i>	-	-	-	-
	<i>Коефіцієнт маневреності власного капіталу</i>	0,25-0,9	збільшення	1,19	Так
	<i>Коефіцієнт зовнішнього фінансування</i>	-	-	0,59	Ні
	<i>Коефіцієнт оборотності активів</i>	-	збільшення	2,32	Так
	<i>Тривалість одного обороту активів</i>	-	зменшення	157,59	Так
	<i>Коефіцієнт оборотності оборотних активів</i>	-	збільшення	3,72	Так
	<i>Тривалість одного обороту оборотних активів</i>	-	зменшення	98,17	Так
	<i>Коефіцієнт оборотності запасів</i>	-	збільшення	-6,68	Ні
	<i>Термін зберігання запасів</i>	-	зменшення	-54,6	Ні
	<i>Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості</i>	-	збільшення	50,99	Так
	<i>Термін погашення дебіторської заборгованості</i>	-	зменшення	7,16	Так
	<i>Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості</i>	-	збільшення	-10,24	Ні
	<i>Термін погашення кредиторської заборгованості</i>	-	зменшення	-35,64	Ні
	<i>Операційний цикл</i>	-	зменшення	44,30	Ні
	<i>Фінансовий цикл</i>	-	зменшення	54,54	Ні
	<i>Коефіцієнт рентабельності активів</i>	-	збільшення	0,077	Так
	<i>Коефіцієнт рентабельності необоротних активів</i>	-	збільшення	-	-
	<i>Коефіцієнт рентабельності основних засобів</i>	-	збільшення	-	-
	<i>Коефіцієнт рентабельності оборотних активів</i>	-	збільшення	-	-
	<i>Коефіцієнт рентабельності власного капіталу</i>	-	збільшення	92343	Так
	<i>Коефіцієнт ефективності</i>	-	збільшення	0,09	Так

	<i>інвестиційного капіталу</i>				
	<i>Коефіцієнт рентабельності реалізації</i>	-	збільшення	-0,03	Ні
	<i>Коефіцієнт рентабельності витрат</i>	-	збільшення	0	Ні
	<i>Прибуток на акцію</i>	-	Більше 0, збільшення	-	-
	<i>Цінність акції (Price / Earning Ratio)</i>	-	Більше 0, збільшення	-	-
	<i>Дивідендна доходність акції (Dividend Yield)</i>	-	Більше 0, збільшення	-	-
	<i>Дивідендний вихід (Dividend Payout)</i>	-	Більше 0, збільшення	-	-
	<i>Коефіцієнт котирування акції (Market-to-Book Ratio)</i>	-	Більше 0, збільшення	-	-

Акт виконаних робіт № 1

№	Номер вагона	Вартість послуги
1.	23445317	35 000
2.	23444867	37 000
3.	35940812	39 250
4.	36870265	43 100
5.	76986621	52 400
6.	89236578	51 700
7.	12673457	28 000
8.	12673458	27 000
9.	98571287	32 000
10.	56397869	54 200
11.	56260981	47 300

Додаток В

Видаткова накладна № АМ-0000457

№	Товар	Од.	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ	Сума з ПДВ
1	Поршень для двигуна типу А	шт.	50	200	10 000	12 000

Додаток Г

Акт приймання-передачі основних засобів

Номер документа	Дата складання	Код особи, яка відповідає за збереження ОЗ	Код виду операції
кп 00-000016	2 січня 2023 р.	123	Введення в експлуатацію

Здавач	Одержувач	Дебет		Кредит		Первісна (балансова) вартість	Шифр		Код	
		Рахунок субрахунок	код аналітичного обліку	Рахунок субрахунок	код аналітичного обліку		інвентарний	заводський	рахунок та об'єкт аналітичного обліку	норми амортизаційних відрахувань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	OFS	106		1521		6013, 22	00-013467			

Видаткова накладна № 2378

№	Товар	Кількість	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ	Сума з ПДВ
1	Фланець з приєднувальною різьбою	7	22 660	158 620	31 724

Звітність Клієнта

А К Т И В	Код рядка	2022	2023
1	2	3	4
I. Необоротні активи	1 000	1 022	664
Нематеріальні активи			
первісна вартість	1 001	8 210	8 301
накопичена амортизація	1 002	(7 188)	(7 637)
Незавершені капітальні інвестиції	1 005	117 390	172 723
Основні засоби	1 010	309 083	448 791
первісна вартість	1 011	847 569	1 128 001
знос	1 012	(538 486)	(679 210)
Інвестиційна нерухомість	1 015		
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1 016		
Знос інвестиційної нерухомості	1 017		
Довгострокові біологічні активи	1 020		
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1 021		
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1 022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1 030		
інші фінансові інвестиції	1 035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1 040		
Відстрочені податкові активи	1 045	209	-

Гудвіл	1 050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1 060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1 065	-	-
Інші необоротні активи	1 090	-	-
Усього за розділом I	1 095	427 704	622 178
II. Оборотні активи			
Запаси	1 100	303 276	266 743
Виробничі запаси	1 101	187 066	182 088
Незавершене виробництво	1 102	21 008	13 555
Готова продукція	1 103	42 064	38 458
Товари	1 104	53 138	32 642
Поточні біологічні активи	1 110	-	-
Депозити перестраховання	1 115	-	-
Векселі одержані	1 120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1 125	314 442	408 381
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1 130	12 660	20 486
з бюджетом	1 135	27 935	23 306
у тому числі з податку на прибуток	1 136	1 214	2 130
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1 140		
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1 145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1 155	200	696

Поточні фінансові інвестиції	1 160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1 165	55 645	36 744
Готівка	1 166	-	-
Рахунки в банках	1 167	55 645	36 744
Витрати майбутніх періодів	1 170	1 986	2 328
Частка перестраховика у страхових резервах	1 180		
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1 181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1 182		
резервах незароблених премій	1 183		
інших страхових резервах	1 184		
Інші оборотні активи	1 190	1 881	554
Усього за розділом II	1 195	718 025	759 238
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1 200		-
Баланс	1 300	1 145 729	1 381 416

Пасив	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1 400	139 179	139 179
Внески до незареєстрованого капіталу	1 401	-	-
Капітал у дооцінках	1 405	70 687	189 497
Додатковий капітал	1 410	501	501
Емісійний дохід	1 411	-	-

Накопичені курсові різниці	1 412	-	-
Резервний капітал	1 415		
Нерозподілений прибуток	1 420	254 850	347 388
Неоплачений капітал	1 425		
Вилучений капітал	1 430	-	-
Інші резерви	1 435	-	-
Усього за розділом I	1 495	465 217	676 565
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1 500	14 830	36 047
Пенсійні зобов'язання	1 505	-	-
Довгострокові кредити банків	1 510	89 906	53 943
Інші довгострокові зобов'язання	1 515	17 027	11 171
Довгострокові забезпечення	1 520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1 521		
Цільове фінансування	1 525		
Благодійна допомога	1 526		
Страхові резерви	1 530		
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1 531		
резерв збитків або резерв належних виплат	1 532		
резерв незароблених премій	1 533		
інші страхові резерви	1 534		
Інвестиційні контракти	1 535		
Призовий фонд	1 540		
Резерв на виплату джек-поту	1 545		
Усього за розділом II	1 595	121 763	101 161

III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1 600	49 794	52 421
Векселі видані	1 605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1 610	30 837	35 963
товари, роботи, послуги	1 615	429 285	427 901
розрахунками з бюджетом	1 620	5 435	4 979
у тому числі з податку на прибуток	1 621	2 122	3 923
розрахунками зі страхування	1 625	1 652	1 120
розрахунками з оплати праці	1 630	6 559	4 668
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1 635	6 008	964
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1 640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1 645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1 650	-	-
Поточні забезпечення	1 660	6 805	7 142
Доходи майбутніх періодів	1 665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1 670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1 690	22 374	68 532
Усього за розділом III	1 695	558 749	603 690

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1 700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1 800	-	-
Баланс	1 900	1 145 729	1 381 416